

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 615

van **LISE VANDECASTEELE**

datum: 30 mei 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Moretusburg Hoboken - Onderzoek naar schadelijke stoffen bij kinderen

Naast de halfjaarlijkse monitoring van 'lood in bloed' bij kinderen in de Moretusburgwijk, kreeg het Agentschap Zorg en Gezondheid de opdracht om in Hoboken een uitgebreider humane biomonitoring (HBM) te starten waarbij in het bloed of de urine van 14- en 15-jarigen een aantal zware metalen wordt gemeten. De resultaten van dit HBM-onderzoek zullen worden getoetst aan een reeks nieuwe omgevingsmetingen in Hoboken.

Er blijkt intussen voor de tweede keer vertraging te zijn in dit onderzoek. Bij een eerste vertraging werd gesteld dat ze te wijten was aan een negatief advies van de dienst Financiën. De nieuwe planning die daarna opgesteld werd, is inmiddels ook achterhaald.

Intussen bleek dat verschillende kinderen die buiten Moretusburg wonen en eenmalig deelnamen aan de reeds lopende halfjaarlijkse monitoring, hogere loodgehalten blijken te hebben dan de kinderen uit de controlegroep van dat onderzoek. Op vraag van de Hobokense districtsraad over dit probleem heeft de stad Antwerpen op 11 maart 2022 een officieel schrijven gericht aan het agentschap. Daarin vraagt de stad "om naast het geplande HBM-onderzoek te bekijken of de doelgroep van kinderen die gescreend worden uitgebreid kan worden".

1. Hoe reageert de minister op het schrijven van de stad Antwerpen? Zal zij opdracht geven aan het Agentschap Zorg en Gezondheid om de scope van het onderzoek uit te breiden?
2. Hoever staat het met het HBM-onderzoek en klopt het dat er reeds voor de tweede keer vertraging is opgetreden? Zo ja, waaraan ligt dat?
3. De directeur van het Agentschap Zorg en Gezondheid stelde in de PFOS/PFAS-onderzoekscommissie van 8 november 2021 dat hij binnen zijn diensten die instaan voor screening van zorgwekkende stoffen, met een capaciteitstekort kampt.

Kan de minister dat bevestigen en speelt dat mee in dit dossier?

4. Het team Milieugezondheidszorg telt 20,5 inzetbare voltijdse equivalenten, van wie 15 inhoudelijke medewerkers.

In welke mate is dit team afgebouwd in de afgelopen jaren en plant de minister een versterking?

5. Hoe zal de minister ervoor zorgen dat het onderzoek alsnog binnen de vooropgestelde timing afgerond wordt?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 615 van 30 mei 2022

van **LISE VANDECASTEELE**

1. De Stad Antwerpen stelde concreet de vraag naar uitbreiding omdat in 2021 er ook bij kinderen die gebruik maakten van het éénmalige aanbod tot deelname aan het bloedonderzoek, bloedwaarden boven de drempel van 5 µg/dl werden vastgesteld.

In het antwoord dat in de week van 16 mei 2022 door het Agentschap aan de Stad werd bezorgd staat dat de doelgroep van kinderen niet zal wijzigen in die zin dat enkel kinderen van 1-12j kunnen deelnemen. De vraag gaat echter niet over de doelgroep, maar wel over het selectiegebied uitbreiden. Tot op heden werden vooral de kinderen die het dichtst bij de fabriek wonen uitgenodigd voor dit onderzoek omdat dit een beeld geeft in de tijd of de blootstelling daalt of stijgt, en omdat de blootstelling afneemt met de afstand en onze eerst bezorgdheid uitgaat naar de kinderen in die wijken. We weten dat de invloedssfeer verder ligt dan enkel die dichtstbijzijnde wijken en daarom zijn de sensibiliseringstips van toepassing voor heel Hoboken.

Daarenboven worden bewoners van Hoboken niet enkel aan lood blootgesteld maar ook aan andere zware metalen. Die worden niet meegenomen in de halfjaarlijkse screening omdat als de loodblootstelling daalt, ook de blootstelling aan de andere zware metalen daalt en omdat die onderzoeken niet zo praktisch zijn als een loodprik-onderzoek. Lood wordt hier gebruikt als gidsstof.

Dankzij de huidige technische mogelijkheden om ook arseen te meten in de mens is het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) als trekker een uitgebreider onderzoek, namelijk Humane Biomonitoringsonderzoek Hoboken, aan het voorbereiden. De resultaten van dat onderzoek zullen een beter beeld geven over de blootstelling aan meerdere verontreinigende stoffen. Dit onderzoek is in samenwerking met diverse lokale en Vlaamse actoren, plus het bedrijf Umicore. De overheidsopdracht hiertoe zit in de gunningsfase.

Tijdens de Medische Werkgroep van 2 juni jongstleden, dat als overlegplatform de correcte plaats is om hierover uit te wisselen, werd de mogelijkheid om het selectiegebied uit te breiden reeds besproken omdat er heel wat ongerustheid is ook buiten de wijken. Zoals opgenomen in de bespreking en verslaggeving van deze werkgroep, hebben Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) en AZG de mogelijkheden besproken rekening houdend met de labocapaciteit en de organisatie van het veldwerk. Er is een plan opgemaakt dat als extra éénmalig lood-in-bloedonderzoek moet worden beschouwd, dus apart van de halfjaarlijkse screening. Dit extra onderzoek zal niet enkel een antwoord bieden op de bezorgdheden maar zou ook een antwoord moeten geven op de vraag of de huidige perimeter voor de halfjaarlijkse bloedanalyses moet aangepast worden en tot welke afstand. Dit extra onderzoek zal nog dit jaar uitgevoerd worden bij maximaal 300 kinderen, en zal tegelijkertijd lopen met het halfjaarlijks onderzoek. De resultaten worden pas in de loop van volgend jaar verwacht.

Het doel van dit extra onderzoek is drieërlei:

- een antwoord bieden op de ongerustheid die leeft bij ouders van kinderen die wonen buiten de wijk Moretusburg-Hertogvelden;

- een meer volledig beeld krijgen van de blootstelling van kinderen buiten de wijk Moretusburg-Hertogvelden, en nagaan of er een afstandsgradiënt is in de blootstelling;
- een inzicht krijgen in de determinanten van blootstelling om de preventiemaatregelen te bevestigen/bij te sturen (vandaar dat er met vragenlijsten zal gewerkt worden)

Dit extra onderzoek wordt uitgevoerd door het PIH in samenwerking met de medewerkers van Logo Antwerpen (wijkwerker MMK-ondersteuner). Voor de opvolging van het project wordt voorgesteld een begeleidingsgroep op te richten met PIH, Logo Antwerpen, het Agentschap Zorg en Gezondheid, Umicore en de dienst Gezondheid van de stad Antwerpen.

Na overleg tussen het Agentschap Zorg en Gezondheid, het PIH en Umicore heeft het bedrijf het engagement bevestigd om dit onderzoek te willen financieren. De begeleiding gebeurt zoals daarnet aangehaald door onafhankelijke instanties.

2. Het HBM-onderzoek zit in de gunningsfase. Het gunningsverslag werd ondertekend door de betrokken financierende partijen: provincie Antwerpen, stad Antwerpen, VMM, departement Omgeving, Umicore en het Agentschap Zorg en Gezondheid. De gunningsbeslissing ligt nu ter advies voor aan IF. Dit zou in de loop van juni in orde moeten komen, zodoende volgend schooljaar kan gestart worden met de rekrutering en staalnames.
3. Het is inderdaad aan hetzelfde team Milieugezondheidszorg dat zich bezig houdt met Zeer Zorgwekkende Stoffen, om de hotspotwerking in het milieugezondheidskundig aandachtsgebied Hoboken op te volgen.
4. Dit werd toegelicht door de leidend ambtenaar van het agentschap Dirk Dewolf in de parlementaire onderzoekscommissie van 8 november 2021. Dankzij de goedkeuring van het nieuwe PEP voor het AZG dit voorjaar, werden er deze maand extra inhoudelijke vacatures opengesteld en daarnaast nog enkele vacatures voor vervanging van gepensioneerden, langdurig afwezig en enz.
5. Na de eerste vertraging t.g.v. advies IF, werd de timing aangepast en verruimd. We plannen de gunning nog voor het zomerreces te kunnen afronden. Dan kan het veldwerk tijdens het schooljaar 2022-2023 worden uitgevoerd en is het nog steeds realistisch om in het najaar 2024 te rapporteren.